

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **Tereza Bartoňová**

Vysoká škola: **FF JU v Č. Budějovicích,
Ústav bohemistiky**

Obor: **Bohemistika**

Datum odevzdání posudku: 20. 8. 2012

Recenzent: **Mgr. David Skalický, Ph.D.**

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Role (super)hrdinů v komiksech Alana Moorea

(téma)

Tereza Bartoňová si za téma své bakalářské práce zvolila roli superhrdinů v díle komiksového scénáristy Alana Moorea – téma na pomezí literatury, z oblasti popkultury, za hranicí Umění s velkým „U“. Je takové téma vůbec vhodné pro bakalářskou práci z oboru bohemistika? – Nemyslím, že je nezbytné, aby se taková práce nutně zabývala některým z kanonických děl české literatury. Naopak je otázkou, do jaké míry může být užitečná v pořadí stopadesátá bakalářská práce o některém z klasiků, která jen rozředí a převypráví pár z těch mnoha vědeckých textů o něm napsaných. Tereza Bartoňová si naopak vybrala dílo i žánr, o kterém toho dosud v českém prostředí nebylo mnoho napsáno, jehož zpracování tedy předpokládá značnou míru samostatnosti a invence. Orientace na popkulturní žánr pak může přispět k naléhavému a v českém prostředí zatím spíš opomíjenému úkolu poznat zblízka fenomény popkultury - specifické mechanismy jejich fungování, jejich společenský dopad, jejich zjevné či skryté ideologické sugesce... Ne proto, abychom za každou cenu ukázali, že jsou také uměním, či dokonce Uměním, ale abychom porozuměli kulturním projevům, které často zásadněji než Umění formují porozumění mnoha lidí, jejich orientaci ve světě a vztah k druhým.

Komiks není žánrem, jehož tvarosloví je literárním vědcům vždy známé, proto je zcela namístě, že samotnou analýzu Mooreova díla předchází v předložené bakalářské práci kapitola věnovaná definici komiksu a klíčovým pojmům nezbytným pro popis a analýzu specifického tvaru komiksového díla. Nicméně je nezbytné dodat, že tuto terminologii autorka ve svém dalším výkladu využívá minimálně, mnohem více čerpá z terminologie rozvíjené především naratologií a poetikou postavy (což je u práce věnované super-hrdinům přirozené). Tu ve své práci nepředstavuje, jde však o obecně známé či intuitivně srozumitelné pojmy, které vykládat bylo by nadbytečné.

V dalších kapitolách již autorka směřuje k vlastnímu tématu své práce – roli superhrdinů v komiksech Alana Moorea. Nejprve představuje Mooreovo dílo v kontextu vývoje a proměn komiksového žánru a postavu tradičního superhrdiny, jeho typické vlastnosti a atributy, stejně jako hodnoty, kterým měl reprezentovat a sugerovat. Poté se již soustředí na klíčový příspěvek Alana Moorea k dějinám komiksu – dekonstrukci superhrdinů, představující významný milník na cestě komiksu od zábavné četby, přehledně rozvržené černobílými charaktery postav a spolehlivě se ubírající k očekávanému vítězství superhrdinů, k četbě náročnější a z estetického hlediska produktivnější - k četbě znejistňované komplexními a rozporuplnými charaktery postav, překvapivými dějovými zvraty i neřešitelnými etickými dilematy, které Mooreovo dílo před čtenáře klade. Jak ukazuje předložená práce, není to jen

aktualizace charakteru postav a prezentovaných událostí, ale i dalších složek komiksového tvaru, které přispívají k estetické hodnotě Mooreova díla, resp. komiksu jako takového. Zřetelně a přesvědčivě ukazuje důvody, proč Mooreův komiks přestává být jednoduše konzumovatelnou četbou a stává se mnohotvárným a komplexním dílem s řadou významových vrstev či intertextových odkazů.

Z výkladu T. Bartoňové je patrná její důvěrná a komplexní znalost nejen díla Alana Moorea, ale i řady dalších významných komiksových děl. Autorka prokazuje schopnost systematicky a komplexně analyzovat konkrétní dílo i strukturní prvek žánru, odkrýt nezjevné souvislosti a interpretovat je. Předložená práce se vyznačuje pečlivým formálním zpracováním, logickou strukturací výkladu i kultivovaným jazykem, který je na patřičné odborné úrovni. Práci velmi vhodně doplňuje obrazová příloha, demonstrující na konkrétních příkladech některé z vykládaných pojmů i rysů Mooreova díla.

Co se použité literatury týká, poněkud nejasný je příspěvek dvou bakalářských prací (obhájených na Masarykově univerzitě v Brně), uvedených v sekundární literatuře. Z práce *Co je komiks?* autorka podle svých slov vychází, ani jedinkrát ji však necituje. Druhou práci *Watchmen-Grafický román*, zabývající se Mooreovým dílem *Strážci*, uvádí jen v soupisu použité literatury, tato práce se však ani jedinkrát neobjevuje ve vlastním textu a není citována. Nejde však jen o konkrétní příspěví těchto dvou prací, ale o obecnější otázku: do jaké míry je bakalářská práce adekvátním zdrojem, z něž by jiná bakalářská práce měla vycházet a čerpat? Domnívám se, že autoři bakalářských prací by se ve své snaze najít odbornou literaturu, která jim pomůže porozumět zkoumanému tématu a zpracovat jej, měli obracet jinam než zrovna k pracím svých kolegů. V tomto konkrétním případě by však rozhodně nebylo namístě autorku obviňovat ze snahy ulehčit si psaní a vyhnout se četbě náročnější literatury, právě naopak – ve své práci vychází i z náročných teoretických textů a čerpá i z anglicky psané odborné literatury, což je v případě bakalářských prací rozhodně nesamozřejmé, v oboru bohemistika ne příliš běžné, a je proto nezbytné to vyzdvihnout a ocenit. Inspirace jinými bakalářskými pracemi je spíš motivována tím, že v českém prostředí o komiksu mnoho odborné literatury dosud neexistuje. Také to je důvod, proč si práce Terezy Bartoňové cenit. Může být dobrým základem komplexní práce, která pomůže zaplnit ten dosud téměř prázdný prostor teorie, poetiky a dějin komiksu, a přispět tak k poznání popkulturních fenoménů, jehož význam byl naznačen v úvodu.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **výborně**

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 20. 8. 2012